

Németh László: A két Bolyai

Színmű 4 felvonásban

Szereplők: 7 férfi, 4 nő

Bemutató: 1961. Katona József Színház

Ebben a Németh László-drámában, amely egyike a legfeszültebbeknek és legsikeresebbeknek, látszólag két magányos hős néz egymással farkasszemet - valójában mindketten a kor mostoha társadalmi viszonyainak, az egykorú Magyarország reménytelenül elszigetelt, provinciális helyzetének áldozatai. A két zseniális matematikus, Bolyai Farkas és az apjánál is kiemelkedőbb tehetségű Bolyai János tragikus sorsát mutatja be a dráma. Apa és fiú különös, ambivalens viszonyban állnak egymással: rajongva szeretik egymást, büszkék egymásra, de ugyanakkor féltékenyen is figyelik egymás eredményeit, annál is inkább, mert elszigetelt helyzetükben egyikük sem kapja meg a nagyvilág tudományos köreitől azt az elismerést, melyet megérdemelnének. A köztük lévő fojtott feszültséget egy szerelmi bonyodalom élezi ki: Bolyai János beleszeret apja védencébe és tanítványába, akibe titkon az öreg Bolyai is szerelmes. Mivel a lány János érzelmeit viszonozza, az ügy szakításhoz vezet, a fiatalokat Bolyai Farkas elkergeti a házból s azok nyomorban, majd egyre növekvő boldogtalanságban tengődnek, az öreg Bolyai pedig teljesen magára marad. A végén János betoppan ugyan az apai házba, de a kibékülésben nincs öröm: Farkasnak látnia kell, hogy fiát az örület kerítette hatalmába.